

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นลักษณะการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ 320 กลุ่ม จำนวน 960 คน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยการจัดประชุมระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน และตัวแทนผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จำนวน 30 คน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรูปแบบการพัฒนา

การวิจัยระยะที่ 3 การทดลองและการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลองกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในระดับปรับปรุงเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มทดลอง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. เครื่องมือในการดำเนินงาน
5. การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

6. กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร การวิจัยในครั้งนี้มีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชน ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ในพื้นที่ 18 อำเภอ จำนวน 1,592 กลุ่ม
(สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์. 2554) ปรากฏตามตารางที่ 1

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่ม
ตัวอย่างที่กระจายในพื้นที่ 18 อำเภอของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด
จำนวน 1,592 กลุ่ม โดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

(Yamane, 1973 อ้างถึงใน สำเร็จ จันทรสุวรรณ และ สุวรรณ บัวทวน, 2542)

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของสัดส่วนหน่วยตัวอย่างต่างไปจาก
สัดส่วนประชากรที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้กำหนดไว้ที่ .05

แทนค่าตามสูตร

$$n = \frac{1,592}{1 + (1,592)(0.05)^2}$$

$$= 319.67$$

จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยการใส่สูตรทาโรยามาเน่ ดังกล่าว ได้หน่วยตัวอย่าง
เท่ากับ 319.67 ตัวอย่าง และเพื่อให้เป็นตัวเลขจำนวนคู่เพื่อให้ง่ายต่อการจำแนก ผู้วิจัยได้ปัดเศษขึ้น
เนื่องจากเกิน 0.5 จึงกำหนดเป็นหน่วยตัวอย่าง จำนวน 320 กลุ่ม และเพื่อให้กระจายข้อมูลตามอำเภอ
ต่าง ๆ โดยใช้สูตรในการคำนวณสัดส่วนจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของแต่ละอำเภอ ดังนี้

จำนวนหน่วยตัวอย่างของแต่ละอำเภอ = $\frac{\text{จำนวนวิสาหกิจชุมชนในอำเภอนั้นๆ}}{1592} \times 320$

1.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มระดับชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย เรียกว่า ระดับชั้น หรือชั้นภูมิ แบ่งออกเป็นรายอำเภอ แล้วสุ่มตัวอย่างจากทุกระดับชั้น จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Sampling Random Sampling) เอาหน่วยตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มระดับชั้นตามจำนวนสัดส่วนที่กำหนดตามตัวอย่างในแต่ละอำเภอ

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการจับสลาก โดยรวมรายชื่อวิชากิจกรรมชนของกลุ่มตัวอย่างจนครบจำนวนที่ต้องการ ตามตารางที่ 2 มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอต่าง ๆ

ที่	อำเภอ	จำนวนวิชากิจกรรมชน	จำนวนตัวอย่าง
1	เมืองกาฬสินธุ์	217	44
2	นามน	36	7
3	กมลาไสย	52	10
4	ร่องคำ	19	4
5	กุฉินารายณ์	146	29
6	เขาวง	100	20
7	ยางตลาด	214	43
8	ห้วยเม็ก	103	21
9	สหัสขันธ์	35	7
10	คำม่วง	95	19
11	ท่าคันโท	97	19
12	หนองกุงศรี	145	29
13	สมเด็จ	64	13
14	ห้วยผึ้ง	69	14
15	สามชัย	64	13
16	นาคู	34	7
17	คอนจาน	58	12
18	หนองชัย	44	9
	รวม	1,592	320

หน่วยวิเคราะห์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนใช้ ประธานกลุ่ม กรรมการบริหาร และสมาชิกกลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 3 คน เพื่อใช้ในการตอบแบบสอบถาม 1 ชุด ดังนั้นจึงรวบรวมข้อมูล 320 กลุ่ม x 3 คน เท่ากับ 960 คน จำนวนแบบสอบถาม 320 ชุด

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่

- 2.1.1 ปัจจัยด้านการบริหารการเงิน
- 2.1.2 ปัจจัยด้านการบริหารการตลาด
- 2.1.3 ปัจจัยด้านการร่วมทำกิจกรรมกับภายนอก
- 2.1.4 ปัจจัยด้านการบริหารการผลิต
- 2.1.5 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ
- 2.1.6 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก
- 2.1.7 ปัจจัยด้านคณะกรรมการกลุ่ม
- 2.1.8 ปัจจัยด้านผู้นำ

2.2 ตัวแปรตาม ซึ่งเป็นปัจจัยผลลัพธ์ คือ ความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน ด้านคุณภาพสินค้าและบริการ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน และด้านพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ

ในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท แบ่งการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท แบ่งการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพเครื่องมือวัดในการวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 เครื่องมือวัดทุกฉบับได้ผ่านการพิจารณาด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความหมายและการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) ว่าข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนที่นำมาศึกษาทั้ง 8 ปัจจัยนั้น เป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดวิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ และตรวจสอบการใช้ถ้อยคำภาษามีความเหมาะสมและสื่อความหมายที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการสอบถามหรือไม่ จากนั้น โดยทำการวิเคราะห์หาค่า IOC รายข้อไป แล้วเลือกข้อที่มีค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิจรุณ. 2544 : 158) โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาข้อคำถามรายข้อ ได้แก่

- 1) รศ.ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ กศ.ค. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2) ดร.กริชพัฒน์ ภูานา ป.ร.ค. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
- 3) ดร.เสฐียรพงษ์ ศิวินา กศ.ค. (สิ่งแวดล้อมศึกษา) หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์โรงพยาบาลเกษรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- 4) รศ.ดร.ฉลาด จันทรสุมปัติ กศ.ค. (การบริหารการศึกษา) อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 5) ดร.อวยชัย วัฒนา ป.ร.ค. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค) อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเชิงโครงสร้างและเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลอง (Try Out) กับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 กลุ่ม ในจังหวัดกาฬสินธุ์

3.2.3 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค (Item – Total Correlation) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามด้านนั้น แล้วเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (คูจเดือน พันธุมนาวิน. 2551 : 59)

3.2.4 นำข้อที่ได้ตามเกณฑ์มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของ Cronbach ที่มีระดับความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (สุวิมล ติรกานันท์. 2550 : 182) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านผู้นำ	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.9156
2) ด้านคณะกรรมการกลุ่ม	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.9378
3) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.9086
4) ด้านการร่วมกิจกรรมภายนอก	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.8903
5) ด้านการบริหารจัดการ	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.9504
6) ด้านการบริหารการผลิต	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.9351
7) ด้านบริหารการตลาด	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.8443
8) ด้านการบริหารการเงิน	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.8957
9) ด้านประสิทธิผล	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.9266
10) ด้านคุณภาพสินค้าและบริการ	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.9289
11) ด้านประสิทธิภาพดำเนินงาน	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.8145
12) ด้านพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ	0.8979

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับฟังความคิดเห็น จนได้รับความเห็นชอบ จากนั้นจึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เสนอไปยังประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากประธานกลุ่ม กรรมการบริหารกลุ่ม และสมาชิกกลุ่ม

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัย 2 คน

4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเชิญ ประธานกลุ่ม กรรมการบริหารกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มารวมกันที่ทำการกลุ่ม พร้อมกับแจกแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง แต่ถ้าคำถามใด ไม่เป็นที่เข้าใจของผู้ตอบ ได้มีการซักถามและทำการอธิบายเพิ่มเติม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อในรูปรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างขึ้นก่อนการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร

5.3 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย คือ Multiple Linear Regression Analysis โดยใช้เทคนิคแบบหลายขั้นตอน (Stepwise) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายสำหรับการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้และมีประสบการณ์ในการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และตัวแทนผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จำนวน 30 ท่าน ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ / นักวิชาการ

1.1.1 ดร.อวยชัย วัฒนา ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนามุขมนตรี) ตำแหน่งประธานเครือข่ายประชาสังคมจังหวัดมหาสารคาม และประธานที่ปรึกษาตลาดเกษตรมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดองค์กรและการตลาด

1.1.2 ดร.สมยศ แก้วสุพรรณ ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนามุขมนตรี) ตำแหน่งรองประธานสมัชชาเกษตรกรภาคอีสาน และนายควม ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1.3 นางวรรณภา พุดสี ตำแหน่ง นักบริหารการศึกษา 6 เทศบาลตำบลร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้และการฝึกอบรม

1.1.4 ดร.กริชพัฒน์ ภูวนา ป.ร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากฎมภาค) ตำแหน่ง
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เชี่ยวชาญด้านการจัดตั้ง
กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงและการขยายเครือข่าย

1.1.5 รศ.ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ กศ.ด. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) ตำแหน่ง
หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและ
ประเมินผล

1.1.6 นายบุญเลิศ บุญเชื้อ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด

1.2 ข้าราชการ / พนักงานส่วนท้องถิ่น

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย

1.2.1 นายวิจิต บุตรสมบัติ ตำแหน่ง เกษตรอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.2 นางสาวนิตยา พลซัดจีน ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.3 นายวัชรินทร์ เปานาเรียง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2.4 นายศักดิ์ดา สารีบุตร ตำแหน่ง เกษตรอำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.5 นายบันลือ ใจเย็น ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง 7 รัชการาราชการแทน
ปลัดเทศบาลตำบลร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.6 นายณรงค์เดช จงหนาน ตำแหน่ง ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญ
การ) อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.7 นางพรพรรณภา ขารไสว ตำแหน่ง ท้องถิ่นอำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.8 นายมา โพนสีสม ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย จังหวัด
กาฬสินธุ์

1.3 ผู้นำชุมชน / ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชน / ประชาญ์ท้องถิ่น

เป็นผู้นำและผู้ผลิตเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย

1.3.1 นายประมุล กมลสินธุ์ ตำแหน่ง ประธานชุมชนหมู่ที่ 3 ตำบลร่องคำ อำเภอ
ร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.2 นางนิลบล ศรีประทุม ตำแหน่ง ประธานกลุ่มศิลปะประดิษฐ์ตุ๊กตาผ้าไทย หมู่
ที่ 3 ตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.3 นายสง่า บุรีรัตน์ ตำแหน่ง ประธานกลุ่มวิสาหกิจผลิตน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค
หมู่ที่ 3 ตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.4 นางทองพันธ์ ภูธรฤทธิ์ ตำแหน่ง ประธานกลุ่มตระกร้าหวาย หมู่ที่ 8 ตำบล ร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.5 นางบังอร บุรีรัตน์ ตำแหน่ง ประธานกลุ่มสตรีที่นอนหอมอนจิด หมู่ที่ 3 ตำบล ร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.6 นางเข็มทอง กมลผาด ตำแหน่ง ประธานกลุ่ม ทอเสื่อกกหญ้าญี่ปุ่น หมู่ที่ 3 ตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.7 นายบุญเรือง ถาวรสวัสดิ์ ตำแหน่ง สื่อมวลชน / ปราชญ์ท้องถิ่น

1.3.8 นางอบเชย นิลคำแหง ตำแหน่ง ผู้ผลิตเสื้อผ้าส่งออก จังหวัดมหาสารคาม

1.4 นักธุรกิจ / ผู้ประกอบการ

เป็นผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการด้านการตลาดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ต่างๆ

1.4.1 นายวชิระ พลดี ที่ปรึกษาหอการค้าจังหวัดกาฬสินธุ์

1.4.2 นายไชยศิลป์ ไชยคำภา ผู้อำนวยการเสริมไทยพลาซ่า

1.4.3 นางสาวปฐมภรณ์ มงคลสินธุ์ ผู้ประกอบการ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์

1.4.4 นายทองสุขโชค อินทร์แสง ผู้ประกอบการ อำเภอยางตลาด

1.4.5 นางกฤษณา อาษา ผู้ประกอบการ อำเภอกมลาไสย

1.4.6 นางนภา คำดำเนินย์ ผู้ประกอบการ อำเภอสามชัย

1.4.7 นางคาราวรรณ คอนกระสินธุ์ ผู้ประกอบการโอท็อป เจ้าของกิจการเครื่อง สாரายูเฟอร์นิเจอร์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม

1.4.8 นางสาวสุนิษาญ โสดาดี ผู้ประกอบการชายตรง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 คือ รูปแบบการพัฒนาคำแนะนำงานกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน ที่ผู้วิจัยนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นร่างประกอบการพิจารณาในระหว่าง การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคำ แนะนำงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตัวแทนผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาคำแนะนำงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในระบะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนตัวแทนผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ร่วมกันในกระบวนการระดมความคิด (Brain Storming) ของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 30 คน เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในระบะที่ 2 นี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลด้วยการบันทึกในรูปแบบรายงานการประชุม แล้วนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำมาเปรียบเทียบเทียบกับบริบทของการวิจัย และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างรูปแบบการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระบะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความว่าอยู่ในตัวแปรใด จากการวิจัยในระบะที่ 1 แล้วนำมาจัดกลุ่ม จากนั้นทำการสังเคราะห์กลุ่มการวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ระบะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานตามความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อใช้เป็นร่างพิจารณา

3.2 นำรูปแบบที่สร้างขึ้นมาระดมสมอง เพื่อวิพากษ์รูปแบบที่สร้างขึ้นและให้คำแนะนำโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และตัวแทนผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนจำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยและวิพากษ์รูปแบบการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) ของแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาสรุป อภิปรายผลทั้งหมด ในที่ประชุมใหญ่ (Brain Storming) หลังจากนั้นนำผลการเสนอมาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้สมบูรณ์ขึ้น แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย 1) รศ.ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ 2) ดร.กริชพัฒน์ ภูวนา 3) ดร.เสฐียรพงษ์ ศิวินา 4) รศ.ดร.ฉลาด จันทรสุมบิตี และ 5) ดร.อวยชัย วัฒนา ให้ทำการประเมินความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม / โครงการที่นำมาใช้เพื่อนำไปทดลองใช้ในระบะที่ 3 ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 3

การทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

1. กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลองและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่ในเกณฑ์ระดับปรับปรุง ได้แก่ กลุ่มสตรีที่นอนหมอนจืด หมู่ที่ 3 กลุ่มตระกร้าหวาย หมู่ที่ 8 กลุ่มผลิตน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค หมู่ที่ 3 กลุ่มศิลปะงานประดิษฐ์ตุ๊กตาผ้าไทย หมู่ที่ 3 และกลุ่มทอเสื่อ กกและหญ้าญี่ปุ่น หมู่ที่ 3 (ตามเกณฑ์การประเมินของกรมส่งเสริมการเกษตร) ของเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

กลุ่มวิสาหกิจที่เลือกเป็นกลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่มีการรวมตัวกันของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อผลิตสินค้าและบริการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน หลังฤดูกาลประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยทางกลุ่มได้รับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้กู้ยืมแบบไม่คิดดอกเบี้ยจากกองทุนเศรษฐกิจชุมชนของเทศบาลตำบลร่องคำ โดยมีเงื่อนไขให้ส่งคืนภายในระยะเวลา 5 ปี และได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ด้วยวิธีการฝึกอบรมและจัดทัศนศึกษาจากเทศบาลตำบลร่องคำ โดยแต่ละกลุ่มทดลองมีลักษณะดังนี้ (งานพัฒนาชุมชน กองการศึกษา เทศบาลตำบลร่องคำ)

1. กลุ่มศิลปะงานประดิษฐ์ตุ๊กตาผ้าไทย หมู่ที่ 3 ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ยืม จำนวน 150,000 บาท ระยะเวลาส่งคืนภายใน 5 ปี ได้รับการประเมินที่ระดับ 2 ดาว
2. กลุ่มสตรีหมอนจืด หมู่ที่ 3 ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ยืม จำนวน 80,000 บาท ระยะเวลาส่งคืนภายใน 5 ปี ได้รับการประเมินที่ระดับ ไม่มีดาว
3. กลุ่มวิสาหกิจผลิตน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หมู่ที่ 3 เทศบาลตำบลร่องคำสนับสนุนก่อสร้างโรงงานให้โดยใช้งบประมาณ 400,000 บาท และสนับสนุนเงินกู้แบบไม่คิดดอกเบี้ย 400,000 บาท ระยะเวลาส่งคืน 5 ปี สมาชิกกลุ่มลงหุ้นอีก 200,000 บาท ได้รับการประเมินที่ระดับ ไม่มีดาว
4. กลุ่มทอเสื่อกกและหญ้าญี่ปุ่น หมู่ที่ 3 ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ยืม จำนวน 50,000 บาท ระยะเวลาส่งคืนภายใน 5 ปี ได้รับการประเมินที่ระดับ ไม่มีดาว
5. กลุ่มตระกร้าหวาย หมู่ที่ 8 ได้รับการสนับสนุนเงินกู้ยืม จำนวน 50,000 บาท ระยะเวลาส่งคืนภายใน 5 ปี ได้รับการประเมินที่ระดับ ไม่มีดาว

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มทดลองด้วยเหตุผล ดังนี้

1. เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความเต็มใจให้เป็นกลุ่มทดลอง
 2. มีความพร้อมในด้านบุคลากรที่มีความต้องการและตั้งใจจริงเข้าร่วมทดลอง
- ใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
3. สะดวกต่อการเข้าถึง เนื่องจากต้องมีการติดตามการใช้รูปแบบดังกล่าวในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ภายใน 4 เดือน เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าใจและสามารถจัดทำได้

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

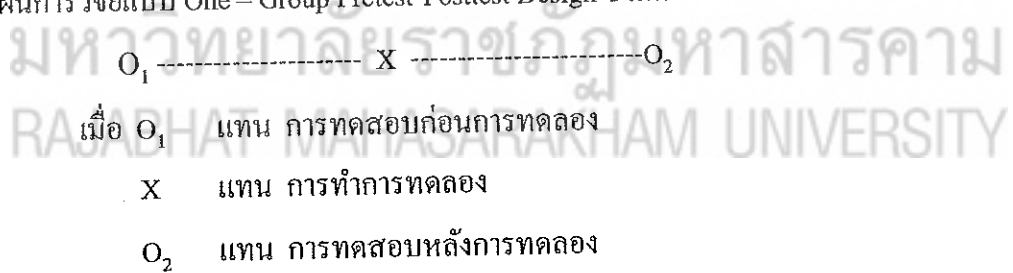
- 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 แบบทดสอบความรู้ สำหรับการวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม
- 3.2 แบบสอบถามก่อนตัดแปลงจาก กรมส่งเสริมการเกษตร (2553) การทดลองและหลังการทดลอง

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ใช้วิธีการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One – Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังนี้

โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 4.1 เลือกกลุ่มทดลองในการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในระดับปรับปรุงได้แก่ กลุ่มสตรีที่นอนหมอนขิด หมู่ที่ 3 กลุ่มตระกร้าหวาย หมู่ที่ 8 กลุ่มผลิตน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค หมู่ที่ 3 กลุ่มศิลปะงานประดิษฐ์ตุ๊กตาผ้าไทย หมู่ที่ 3 กลุ่มทอเสื่อกกและหญ้าญี่ปุ่น หมู่ที่ 3

- 4.2 ทำการเก็บข้อมูลก่อนทดลองกับกลุ่มทดลอง เป็น Pre-test
- 4.3 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- 4.4 ทำการเก็บข้อมูลหลังการทดลองกับกลุ่มทดลองเป็น Post-test

4.5 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาสรุปผลการดำเนินงาน

5. ประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นการวิจัยในระยะที่ 3 ซึ่งเป็นการนำรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย กลุ่มละ 6 คน ได้แก่ กลุ่มสตรีที่นอนหมอนจืด หมู่ที่ 3 กลุ่มตระกร้าหวาย หมู่ที่ 8 กลุ่มผลิตน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค หมู่ที่ 3 กลุ่มศิลปะงานประดิษฐ์ตุ๊กตาผ้าไทย หมู่ที่ 3 และกลุ่มทอเสื่อกกและหญ้าญี่ปุ่น หมู่ที่ 3 รวมทั้งหมด จำนวน 30 คน เป็นเวลา 4 เดือน จากนั้นนำผลการทดลองที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ระยะที่ 3 ด้วยสถิติ

MANOVA Repeated และ Wilcoxon Sign Rank Test

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY